

NIEUWSBRIEF NOVEMBER 2024

- ["De leefwereld staat centraal! We moeten het zelf doen: omzien naar elkaar en elkaar helpen!"](#)
- [Agenda](#)
- [De Koepel voor Zorgcoöperaties](#)

De Koepel Zorgcoöperaties ZN ondersteunt burgerinitiatieven in Noord-Brabant. Met onze nieuwsbrieven willen we je inspireren en kennis delen door te vertellen wat burgerinitiatieven in hun gemeente doen. Deze keer: Oog voor Elkaar in Steensel.

"De leefwereld staat centraal! We moeten het zelf doen: omzien naar elkaar en elkaar helpen!"

Arnold Romeijnders is met dorpsondersteuner José Meijer-Castelijns hét gezicht van een vernieuwende aanpak van Oog voor Elkaar in Steensel. Een aanpak die veel aandacht krijgt én veel waardering. Nieuw is de brede benadering.

Arnold Romeijnders is geboren en opgegroeid in Oss. Hij studeerde geneeskunde in Nijmegen en werkte daarna in enkele ziekenhuizen in Noord-Brabant. Begin jaren tachtig begon hij met zijn vrouw een eigen huisartsenpraktijk in Steensel. Hij is een van de oprichters van de huisartsenpost SHOKO en zorggroep PoZoB waar 135 huisartspraktijken bij zijn aangesloten. Arnold is inmiddels met pensioen, maar is in Steensel blijven wonen. Hij houdt van Steensel en de Kempenaren.

Arnold Romeijnders heeft recent in de Kempen een presentatie gegeven en vervolgens wethouders en andere bestuurders uit de regio in Steensel ontvangen. Aanleiding waren de vorderingen in de realisatie van de Steenselse visie op wonen, zorg en welzijn – of breder: Oog Voor Elkaar, het hele leven anno 2024. "Steensel is een actief dorp. Er gebeurt heel veel, er zijn veel verenigingen en we hebben een bloeiend gemeenschapshuis. We willen Steensel graag actiever maken op het gebied van welzijn, wonen en zorg, want dat kan nog beter. Mensen vallen er nu te vaak buiten, dat heb ik als huisarts gezien. Mensen die het moeilijk (dreigen te) hebben willen we ook vaker een helpende hand reiken. Hoe kunnen we daarin stappen maken vanuit het actieve verenigingsleven dat Steensel heeft? Het bewustzijn hierover stimuleren en vaardigheden aanleren. We zien dat de zorg en de overheid steeds minder hun beloftes kunnen waarmaken door het grote personeelstekort. We zullen elkaar steeds meer zelf moeten helpen."

"Zelfredzaamheid en elkaar helpen in de leefwereld moeten weer centraal komen te staan, aldus Arnold Romeijnders. "40-50 jaar geleden nam de overheid het steeds meer over. We hoefden niet te zorgen voor elkaar. De leidraad werd: als je 65 wordt ga je naar een verzorgingshuis, als je iets mankeert heb je recht op alle zorg die je nodig hebt van verpleging tot maatschappelijk werker of psycholoog. Dat kunnen we nu niet meer waar maken. Maar onze medemenselijkheid is zodoende geprofessionaliseerd. We hebben voor een deel afgeleerd om te vertrouwen op eigen capaciteiten. En dat terwijl we wel degelijk het vermogen hebben om naar elkaar te luisteren en elkaar te helpen."

"Veel mensen hebben moeite om in de huidige bubbels mee te doen. Ook jongeren. Hoe kunnen we opnieuw bewustzijn stimuleren en leren om vaardigheden te ontwikkelen? Iedereen zwaait naar elkaar, maar niemand stopt om een praatje te maken. Dat zie je overal. Mensen staan soms alleen. Het is heel Kempisch om bij een groep te gaan staan, zonder iets te zeggen, en te wachten tot er iets gevraagd wordt. Wij zeggen: durf jezelf introduceren, en als dat niet lukt vragen wij de groep: steek elkaar een hand toe, trek elkaar erbij. Dat we weer leren om elkaar aan te spreken. En ook dat we eens iemand meenemen naar activiteiten die daar doorgaans niet komt."

Dorpsondersteuner cruciaal

Anderhalf jaar geleden startte het project Welzijn, Wonen en Zorg, en daaruit voortvloeiend "Oog Voor Elkaar". Initiatiefnemers waren de werkgroep welzijn, wonen en zorg van de dorpsraad en de Belangenvereniging Senioren Steensel. Zij werken nauw samen met het gemeenschapshuis, de huisartsenpraktijk Steensel, thuiszorg, Adviesraad Sociaal Domein, gemeente Eersel en KBO Brabant. Er is een visie geformuleerd en een missie met een prioriteitenplan opgesteld dat draagvlak kreeg van de dorpsbewoners. Steensel wil zich op deze wijze naar een zelfredzame gemeenschap ontwikkelen. Met het versterken en benutten van (on)bewuste bekwaamheden en -kunde en daardoor het beroep op gemeentelijke voorzieningen en op zorg zo beperkt mogelijk houden. Inwoners en (buurt)verenigingen zijn eigenaar van de missie en de beweging. En in die ontwikkeling is ook de dorpsondersteuner heel belangrijk. Wie er zelf niet uit komt kan een beroep doen op de dorpsondersteuner. Die zekerheid is heel belangrijk en helpt basisvaardigheden te versterken. De dorpsondersteuner werkt niet vanuit de professionele systeemwereld. Daarin zit een verschil met klassieke welzijnsorganisaties: medewerkers daarvan starten eerder vanuit een kantoor dan vanuit de leefwereld, maken daar plannen met uitstekende bedoelingen en gaan daarmee op stap. De dorpsondersteuner werkt meer andersom. Zij signaleert vooral behoeftes en vragen uit de leefwereld, initieert en coördineert vervolgens verbeteringen en concrete oplossingen. Zij werkt met en vanuit de mensen, wat zij kunnen en willen, individueel en met elkaar. Telkens zal zij als eerste verbindingen proberen te leggen tussen mensen in de leefwereld die elkaar (graag) kunnen en willen helpen.

"Oog voor elkaar" probeert daar eigenlijk op vooruit te lopen: als je elkaar kent is het veel logischer om elkaar te helpen dan wanneer dat niet het geval is. Als eerste proberen we te bereiken dat zoveel mogelijk mensen ervoor open staan om elkaar te leren kennen en een sociaal netwerk te vergroten. En waar een sociaal netwerk, of een daaruit voortvloeiende (voor)zorgcirkel, niet meer voldoet verbindt de dorpsondersteuner met formele zorg en gemeentelijke voorzieningen.

Dat is waar de dorpsondersteuner zich samen met de hele werkgroep wonen, welzijn en zorg en de Belangenvereniging senioren in Steensel dagelijks voor inzet. Arnold benadrukt dat beide groepen samen één heel goed team vormen en samen 15 vrijwilligers dat heel fijn met het gemeenschapshuis, alle andere organisaties in het dorp en de gemeente mag samenwerken. Breed voor inzet, want het gaat het niet alleen om wonen en zorg en het gaat hen niet alleen om ouderen. Het gaat om de hele gemeenschap in al zijn facetten. Dat mensen, iedereen, een juiste thuis heeft. Zoals hij eerder in zijn presentaties stelde: "We werden rijker door het aardgas. We kregen het almaar drukker en werden steeds welvarender. En als wij of onze ouders hulp nodig hadden, dan huurden we die in. Nu is er gebrek aan mensen en geld om dat systeem van professionele hulp overeind te houden. En dus moeten we het weer zelf doen: omzien naar elkaar en elkaar helpen."

Resultaten en samenwerking

Het introduceren van Oog Voor Elkaar leidt tot mooie uitwerkingen. "Inmiddels worden bij buurtverenigingen enquêtes georganiseerd. We hopen daarmee inwoners aan te spreken die buurtverbinder willen worden. De verenigingen kijken wat zij beter kunnen doen om nieuwe Steenselnaren aan te laten sluiten, wat zij meer kunnen bieden aan andere leeftijdsgroepen en hoe "Oog voor elkaar" in het verenigingsleven een uitwerking kan krijgen. We kijken hoe mensen met dementie beter geholpen kunnen worden. Het gaat mis in de mantelzorg als 1 of 2 mensen dat alleen moeten doen. Als je met een hele kring van 10-15 mensen bent gaat dat veel beter. De een wandelt met je en de ander neemt je mee naar de koffie, of naar een andere activiteit. Er is in de gezamenlijke huiskamer (de "Stern") al een vorm van dagbesteding voor de oudste inwoners. Wij willen daarom heen gaan op allerlei plaatsen en momenten andere vormen van activiteiten organiseren. Zoals een groep rondom duofietsen, een studie- en schilderclub, enz. Veel van de nieuwe activiteiten worden getroffen door de seniorenclub in samenwerking met de dorpsondersteuner en het gemeenschapshuis. Voor jongeren staan de activiteiten in het kader van "Oog voor elkaar" nog in de kinderschoenen. De werkgroep welzijn, wonen en zorg neemt samen met andere partners verantwoordelijkheid voor nieuwe activiteiten die jongeren boeien. Zo werken op de basisschool kinderen naar activiteiten om nieuwe kinderen te verwelkomen op school. En er wordt toegewerkt naar een vaste plek voor jongeren in het nieuwe gemeenschapshuis in de kerk.

In Steensel – 14 km van Eindhoven en 4 km van Veldhoven (ASML) - komen ook veel nieuwe mensen wonen. "We werken goed samen met Expeditie Brainport. Je ziet steeds meer mensen van buiten de Kempen verhuizen naar Steensel. Verenigingen zoeken hen op. Inburgering is de goeie zin is samenemen. Niet alleen koffie drinken, maar ook kijken: wat heb je nodig om verder te komen? Ook scholen zijn hierin actiever dan voorheen. Leerkrachten vragen nu uitdrukkelijk bij nieuwe leerlingen en hun ouders naar behoeften en wensen. Zo hebben we ook 'Welkom en Wegwijs in Steensel' voor ouderzoekers (en inwoners) ontwikkeld. Een sociaal netwerk is je belangrijkste pensioen. Het op peil houden daarvan is van wezensbelang en dat geldt ook voor contacten met en van nieuwkomers. Ook is er een digitaal platform ingericht waar mensen, jong en oud, vragen kan stellen of aanbieden kunnen doen."

Steensel timmert flink aan de weg

Arnold Romeijnders ziet de nood als een deugd: "Het leven is geven en nemen. Dat moeten we normaliseren. Daar wordt 't alleen maar leuker van." Binnen een zorgzame gemeenschap voelen mensen zich verantwoordelijk voor elkaar. En dat zal een verrijking van het leven betekenen, zo is zijn overtuiging. Uiteindelijk zal dat ook leiden tot minder kosten bij een terugtrekkende zorg en overheid: "Want ook hier geldt: *een ons welzijn scheelt een kilo zorg*".

Als dorpsraadvoorzitter en trekker van de vernieuwing heeft Arnold Romeijnders veel contacten. Hij werkt intensief met het Platform 'Hertzogen doe je in Zuid-oost de Koepel Zorgcoöperaties ZN, samenwerkingsverband 'Het Juiste Thuis in Zuidoost Brabant', met Expeditie Brainport en met organisaties in de Kempen die toewerken naar een nieuwe regionale aanpak vergelijkbaar met Peel Duurzaam Gezond. Zijn leiderschap en hamer op redeneren en dat vanuit de leefwereld wordt daarin geïmplementeerd. "We hebben er behoefte aan dat we voor vol worden aangezien. Het welzijn van mensen is binnen de formele zorg nog erg ondergeschikt. Werken vanuit de leefwereld heeft veel toekomst. Dan krijg je vertrouwen. Een sociaal netwerk is er niet vanzelf. Als er iets gebeurd is lopen zij binnen. Hoewel tijd dat leefwereld als superbelangrijk wordt gezien voor veerkracht. Systeemwereld moet uit kaders durven te stappen. Leefwereld voor vol aanzien. Wij zijn in dit opzicht net zo belangrijk als een chirurg, dat durf ik te zeggen."

Meer lezen over de aanpak in Steensel:

- In gesprek met Arnold Romeijnders en José Meijer, Steensel geeft vorm aan omzien naar elkaar: Zie [hier](#)
- Visieplan Welzijn Wonen en Zorg in Steensel. Zie [hier](#)

José Meijer en Arnold Romeijnders in gemeenschapshuis De Hollekes in Steensel. Foto: Het Juiste Thuis

Agenda

Nederland Zorgt Voor Elkaar organiseert in december verschillende bijeenkomsten, digitaal en live, vooral over de Voorzorgcirkels. Voor meer informatie: zie [hier](#)

LSA (Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners): Bijeenkomsten, digitaal en live, over onder andere The Next Generation en samenwerking bewonerscollectief-gemeente. Voor meer informatie: zie [hier](#)

Collectieve Kracht organiseert onder andere op 13 december 2024 in Utrecht: De Kracht van Netwerken. Meer informatie en de complete agenda van Collectieve Kracht: zie [hier](#)

De Koepel voor Zorgcoöperaties

Missie: Samen bouwen aan een samenleving die omziet naar elkaar.

Hoe: We doen dit door burgerinitiatieven, instellingen die werken met professionals en overheden te ondersteunen en faciliteren bij een uitvoering waarbij formele en informele organisaties samenwerken, elkaar aanvullen en ondersteunen.

Versijning: De nieuwsbrief van de Koepel Zorgcoöperaties Zuid Nederland verschijnt minimaal vier keer per jaar. De eerstvolgende verschijnt in december 2024. We zijn nieuw over wat u van de nieuwsbrief vindt! Reacties en suggesties voor onderwerpen of bijeenkomsten kunt u sturen naar coordinator@koepelzorgcooperatieszn.nl.

Redactie: Saskia van Eenbergen

De Koepel van Zorgcoöperaties Zuid Nederland stuurt deze nieuwsbrief verschillende keren per jaar naar coöperaties, bewonersinitiatieven, en hun vertegenwoordigers en de koepel. Om u goed op de hoogte te houden zullen we soms ook nieuwsflitsen sturen.

We zijn benieuwd wat u van de nieuwsbrief vindt! Reacties en suggesties kunt u sturen naar coordinator@koepelzorgcooperatieszn.nl

Voor inschrijven en uitschrijven voor de ontvangst van de nieuwsbrief: laat het ons s.v.p. weten via coordinator@koepelzorgcooperatieszn.nl

Deze e-mail is verzonden naar [u](#). Als u geen nieuwsbrief wilt ontvangen, kunt u zich [hier](#) afmelden. • Voor een goede ontvangst voert u coordinator@koepelzorgcooperatieszn.nl toe aan uw adresboek.

